

РЕВМАТИК КАСАЛЛИКЛАР БИЛАН ОГ'РИГАН БЕМОР БОЛАЛАРДА АНЕМИК СИНДРОМНИ РИВОЖЛАНИШИГА ОЛИБ KELUVCHI OMILLAR

Elomonova J.Y., Uralov R.Sh.

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Samarqand, O'zbekiston

Tadqiqot maqsadi. Bolalardagi revmatik kasalliklar uchrashi hozirgi kunda dolzarb muammolardan biridir Anemiya ko'pincha yallig'lanishli revmatik kasalliklarga chalingan bemorlarda kuzatiladi. Anemiya qay darajada namoyon bolishiga qarab, yurak-qon tomir faoliyatiga, jismoniy faollikka va bemorlarning hayot sifatiga salbiy ta'sir qiladi. Anemiya yallig'lanish kasalliklarining asosiy alomati hisoblanadi. Bu murakkab tibbiy holat bo'lib, u aniq tashxisni va samarali davolash retseptini talab qiladi.

Tadqiqot materiallari va usullari. Tadqiqotimizning maqsadi revmatik kasallikka chalingan bemorlarda temir almashinuvining xususiyatlari va omillarini o'rganish. Tadqiqotimiz Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti Ko'p tarmoqli klinikasi bolalar bo'limida olib borildi. Tadqiqotda 6 yoshdan 18 yoshgacha bolgan 53 nafar bemor bola ishtirok etdi. Tashxis ishonchli tarzda qo'yildi va ARA/EULAR 2010 mezonlari bilan 53 nafar bola ajratilgan: 22 nafar (41.5%) o'g'il va 31 nafar (58.49%) qiz bolalar. Ulardan 14 (26.41%) nafari biriktiruvchi to'qima immun kasalligi bilan, qolgan 39 nafari (73.58%) Yuvenil Revmatoid Artrid bilan kasallangan. Bemorlarning o'rtacha yoshi $9.2 \pm 0,6$ yosh. Barcha bemorlar umumiy tahlil ko'rsatkichlarini o'rgandilar. Barcha bemorlar umumiy qon tahlil ko'rsatkichlarini o'rgandik: bunda zardobdagi temir miqdori, ferritin, transferrin, transferrinning foiz miqdori, eritropoetin, foliy kislotasi, vitamin B12, ANA, anti-dsDNK, anti-ssDNK, CRO, RF, ASO, anti-CCP, to'g'ridan-to'g'ri Coombs reaksiyasi amalga oshirildi.

Tadqiqot natijalari. Revmatik kasalliklar bilan kasallangan bemor bolalarning asosiy 35 nafarida (66.03%) anemiya kasalligi qayd etildi, qolgan 18 nafarida (33.96%) ushbu kasallik qayd qilinmadi. Ferritin darajasi anemiya sindromiga chalingan bemorlar bolalarda sezilarli darajada yuqori bo'lgan, immunoyallig'lanish jarayoni esa kasallik og'ir yoki yengilligiga qarab paydo boldi. Davolashdan oldin ferritin darajasi: $114,2 - 1793$ ng/ml, o'rtacha $230,3 \pm 35$ ng/ml bo'lgan edi. Davolanishdan keyin ferritin darajasi pasaygan 22.8% ($p < 0,05$). Shunday qilib, davolanishdan keyin bu ko'rsatkich 17,01 oralig'ida o'zgardi: $964,6$ ng/ml o'rtacha - $181,9 \pm 23,5$ ng/ml tashkil etadi. Revmatik kasalliklarda CRO ning yuqori faolligi gemoglobinning qiymatining past ko'rsatkichi bilan birga keldi. Anemiyada sezilarli teskari korrelyatsiya qayd etildi: (davolashdan oldin korrelyatsiya koeffitsienti $r = -0,22$ va davolashdan keyin $r = -0,27$; $p < 0,05$). Bundan tashqari, CRO va ferritin o'rtasida sezilarli darajada to'g'ridan-to'g'ri bog'liqlik mavjud. Davolashdan oldin korrelyatsiya koeffitsienti $r = +0,29$; $p < 0,05$ va davolanishdan keyin korrelyatsiya koeffitsienti $r = +0,33$; $p < 0,01$.

Xulosa. Olingan natijalar revmatik kasalligi bor bemor bolalarda kechuvchi anemiya sindromi bo'lgan bemor bolalarda ushbu sindromga ega bo'lmagan bolalarga nisbatan yuqori darajadagi immun-yallig'lanish jarayonini ko'rsatdi.